

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Co je demokracie?

Občanský průkaz 4.0 – kompetence pro demokratickou kulturu
(reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008154)

Demokracie

- ✓ Instituce?
- ✓ Procesy?
- ✓ Hodnoty?

Aristoteles a demokracie

Kdo vládne?	Vládce nerespektuje zákony, vládne ve svůj prospěch	Vládce respektuje zákony, vládne v obecný prospěch
Jeden	tyranie	monarchie
Nemnoho	oligarchie	aristokracie
Všichni	demokracie	politeia (republika)

Přímá demokracie

- ✓ Výhody
- ✓ Limity
- ✓ Příklady
 - Švýcarsko
 - Obligatorní (povinné) a fakultativní referendum (celostátní/kantonální)
 - Lidová iniciativa
 - Lidové shromáždění

Zastupitelská demokracie

- ✓ Parlamentní
- ✓ Prezidentská
- ✓ Poloprezidentská
- ✓ Dělbba moci
- ✓ Právní stát
- ✓ Materiální jádra ústav

Defektní demokracie jako hrozba

- ✓ Elektorátní demokracie
 - Rusko
 - Turecko
- ✓ Neliberální demokracie
 - Polsko
 - Maďarsko
- ✓ Liberalismus jako nutný korektiv
 - Média
 - Soudní moc
 - Nevládní organizace

Demokracie a občanství

- ✓ Etnonacionalistický koncept občanství
- ✓ Liberální koncept občanství
- ✓ Republikánský koncept občanství

Doporučená literatura

- Dahl, Robert A.: *O demokracii. Průvodce pro občany*. Praha: Portál, 2001.
- Hloušek, Vít a Lubomír Kopeček (eds.): *Demokracie. Teorie, modely, osobnosti, podmínky, nepřátelé a perspektivy demokracie*. Brno: Masarykova univerzita, 2007.
- Siedentop, Larry. *Demokracie v Evropě*. Brno: Barrister and Principal, 2004.
- Tocqueville, Alexis de: *Demokracie v Americe*. Praha: Leda, 2018.
- Urbinati, Nadia: *Znetvořená demokracie: Mínění, pravda a lid*. Praha: Karolinum, 2019.